

Onderzoek naar de necrofiele fauna in het «Drongengoed» te Ursel (Oost-Vlaanderen) (Coleoptera)

Rino DALL'ASTA

Résumé. Recherches concernant la faune nécrophile du «Drongengoed» à Ursel (Flandre orientale) (Coleoptera)

Au cours de l'été de 1987, des recherches concernant la faune nécrophile ont été effectuées au «Drongengoed» à Ursel (Flandre orientale). Cet inventaire a permis de dénombrer plusieurs espèces intéressantes pour la faune belge.

Abstract. Study of the necrophile fauna in «Drongengoed» at Ursel (East Flanders) (Coleoptera)

During the summer of 1987 a study of the necrophile fauna in «Drongengoed» at Ursel (East Flanders) has been made. Several interesting species of the Belgian fauna were observed.

Dall'Asta, R. : Zonnebloemstraat 25, B-9900 Eeklo.

1. Inleiding

Voor een beschrijving van het gedeelte van het «Drongengoed» (Ursel) dat werd onderzocht op necrofiele insecten wordt verwezen naar DALL'ASTA (1989). De methode bestond erin nog gave dierenlijkjes in bokalen (Ø 9 cm) welke tot de rand werden ingegraven, als lokaal te gebruiken. Er werden daarvoor drie diersoorten aangewend :

- Turdus merula* LINNAEUS (merel)
- Mus musculus domesticus* LINNAEUS (huismuis)
- Erinaceus europaeus* LINNAEUS (egel)

Deze vallen werden tweewekelijks geledigd gedurende de maanden juli en augustus van 1987.

2. Bespreking

Het voorkomen van de vermelde soorten wordt als volgt aangeduid :

ff : zeer frekwent (meer dan 20 exemplaren)

f : frekwent (10 tot 20 exemplaren)

vk : komt voor (tot 10 exemplaren)

	vk	f	ff				
Silphidae				Histeridae			
<i>Necrophorus vespilloides</i> HERBST			x	<i>Hister ventralis</i> MARSHALL		x	
<i>Necrophorus humator</i> GOEZE		x		<i>Hister unicolor</i> LINNAEUS		x	
<i>Necrophorus vespillo</i> LINNAEUS	x			<i>Saprinus semistriatus</i> SCRIBA		x	
<i>Oeceoptoma thoracicum</i> LINNAEUS	x			Scarabaeidae			
<i>Silpha granulata</i> THUNBERG	x			<i>Aphodius rufipes</i> LINNAEUS			x
Staphylinidae				<i>Onthophagus vacca</i> LINNAEUS		x	
<i>Philonthus splendens</i> FABRICIUS	x			Catopidae			
<i>Philonthus decorus</i> GRAVENHORST	x			<i>Catops watsoni</i> SPENCE			x
<i>Philonthus aeneus</i> ROSSI	x			Hydrophilidae			
<i>Aleochara curtula</i> GOEZE	x			<i>Cercyon lateralis</i> MARSHALL		x	

3. Aanvullende inventaris van het Drongengoed (periode 1980-1987)

<i>Bembidion biguttatum</i> FABRICIUS	Carabidae	<i>Dromius agilis</i> FABRICIUS
<i>Bembidion guttula</i> FABRICIUS		<i>Dromius quadrinotatus</i> PANZER
<i>Bembidion lunulatum</i> FOURCROY		<i>Metabletus truncatellus</i> LINNAEUS
	Staphylinidae	<i>Quedius fuliginosus</i> GRAVENHORST
<i>Bolitochara lunulata</i> PAYKULL		<i>Stenus cicindeloides</i> SCHALLENBERG
<i>Conosoma pubescens</i> GRAVENHORST	Lioididae	
<i>Agathidium varians</i> BECK	Histeridae	
<i>Paromachus paralellopedus</i> HERBST	Scydmaenidae	<i>Scydmaenus tarsatus</i> LATREILLE
<i>Cephennium laticolle</i> AUBÉ	Scaphidiidae	
<i>Scaphidium quadrimaculatum</i> OLIVIER	Buprestidae	
<i>Agrilus viridis</i> LINNAEUS	Cucujidae	<i>Cerylon histeroides</i> FABRICIUS
<i>Uleiota deplanata</i> LINNAEUS	Cisidae	<i>Cis boleti</i> SCOPOLI
<i>Octotemnus glabriusculus</i> GYLLENHALL	Cryptophagidae	
<i>Atomaria nigripennis</i> PAYKULL	Coccinellidae	<i>Pullus ater</i> KUGELANN
<i>Propylaea quatuordecimpunctata</i> LINNAEUS		<i>Scymnus rubromaculatus</i> GOEZE
<i>Thea vigintiduopunctata</i> LINNAEUS	Nitidulidae	<i>Epuraea depressa</i> GYLLENHALL
<i>Rhizophagus dispar</i> PAYKULL		<i>Glistrochilus olivieri</i> BEDELL
<i>Rhizophagus bipustulatus</i> FABRICIUS	Pythidae	
<i>Rhinosimus ruficollis</i> LINNAEUS	Tenebrionidae	
<i>Helops laevioctostriatus</i> GOEZE	Scarabaeidae	
<i>Trichius zonatus</i> GERMAR	Cantharidae	
<i>Rhagonycha livida</i> ab. <i>lignosa</i> FABRICIUS	Ipidae	<i>Scolytus multistriatus</i> MARSHALL
<i>Ips laricis</i> FABRICIUS	Chrysomelidae	<i>Chalcoides aurata</i> FABRICIUS
<i>Hylastes angustatus</i> HERBST	Cerambycidae	<i>Strangalia melanura</i> LINNAEUS
<i>Haltica oleracea</i> LINNAEUS		<i>Grammoptera ruficornis</i> FABRICIUS
<i>Chrysomela staphylea</i> LINNAEUS		
<i>Tetrops praeusta</i> LINNAEUS		
<i>Liopus nebulosus</i> LINNAEUS		
<i>Leptura rubra</i> LINNAEUS		

4. Bespreking

De *Bembidion*-soorten komen voor op vochtige plaatsen, en zijn in heel het land algemeen. Volgens DERENNE (1957) komt *B. lunulatum* voor op oeverranden; de exemplaren uit het «Drongengoed» werden gevonden achter schors van *Picea abies*. Beide *Dromius*-soorten zijn aangetroffen achter schors van naaldhout. *Bolitochara lunulata* is een typische bewoner van plaatjeszwammen; verschillende exemplaren werden ingezameld op *Russula* sp. *Paromalus paralellopedus* is een door zijn levenswijze boeiende soort : hij leeft onder de schors van naaldbomen en voedt zich met de larven van *Hylurgops palliatus* GYLLENHALL (SCHAUFUSS 1956 : 310).

Van *Scaphidium quadrimaculatum*, die voornamelijk vrij algemeen voorkomt in de Vlaamse bosformaties, werden enkele exemplaren waargenomen in een beschimmelde *Polyporus* sp. De boktor *Liopus nebulosus* werd eenmaal aangetroffen op dood loofhout. Volgens SCHAUFUSS (l.c.) ontwikkelt zich de larve in kastanjobomen, die overigens massaal voorkomen op het studie-terrein.

5. Bibliografie

- Dall'Asta, R., 1989. Onderzoek naar de fenologie van de bodemfauna in het «Drongengoed» te Ursel (Oost-Vlaanderen). - *Phgea* 17 : 35-42.
- Derenne, E., 1957. Catalogue des coléoptères de Belgique. Société royale d'Entomologie de Belgique.
- Schaufuss, C., 1956. Calwers Käferbuch. Nägele E., Stuttgart.

Boekbespreking

Ellis, W.N. : *Biogeografie. Beschrijving en verklaring van de verspreiding van planten en dieren over de aarde.*

16 x 21 cm, 127 p., 64 tekstfiguren, Wetenschappelijke Mededeling van de K.N.N.V., nr. 190, paperback, 1988, te bestellen door gireren van f 18,- op rekening 13028 t.n.v. K.N.N.V., Burgemeester Hoogenboomlaan 24, NL-1718 BJ Hoogwoud (ISBN 90-5011-024-X).

Het eerste hoofdstuk (p. 9-13) geeft een definitie van wat biogeografie is : de studie van de verspreiding van taxa over de aarde. Deze is het produkt van twee groepen van factoren : een ekologisch factorenkompleks, welke aansluit bij de zuivere ecologie, en een historische component, welke aansluit bij taxonomie, geologie en paleontologie.

Het tweede hoofdstuk (p. 14-25) behandelt de biogeografie van soorten en omvat de volgende rubrieken: arealen en areaalgrenzen, migraties, biogeografische «regels» (regel van Bergmann enz.), het r-K continuüm (ubiquist vs. specialist), de taxoncyclus, kosmopolieten en endemen, centra van endemisme, verspreiding en verbreiding.

Hoofdstuk 3 (p. 26-39) behandelt de biogeografie van biota's (faunistiek en floristiek, elementen, zonerings (korrelatie tussen arealen en klimaatgordels), diversiteit van biota's; eilanden (soortvorming, kolonisatiemodellen, het evenwichtsmodel van MacArthur en Wilson), lange-afstandsverspreiding en landbruggen.

Hoofdstuk 4 (p. 40-41) gaat over de biogeografie van coadaptieve complexen, m.a.w. het gaat over coëvolutie (predator-prooi, gastheer-parasiet). Hoe complexer de verhouding, hoe ouder het bestaan van deze verhouding.